

[Lysholt Hansen.]

animerede regeringen tværtimod erhvervslivet til at foretage denne omlægning af betalings-sædvane. I tiden fra september 1968 lod man nemlig i de følgende 8 måneder Nationalbanken opkøbe obligationer for over 4 milliarder kr. for, samtidig med ophævelsen af obligationsrationeringen, kunstigt at holde diskontoen nede. Nationalbankens opkøb betød en så voldsom pengeudpumpning, at kapitalmarkedet fik netop den likvidetsforøgelse og dermed den mulighed for udlån, der skulle til, for at alle, der beskæftiger sig med udenrigshandel, kunne få del i muligheden for spekulation i valutauroen.

Resultatet udeblev som bekendt heller ikke. I kraft af omlægningen af betalingsvanerne i udenrigshandelen og fordi regeringen sørgede for, at der var penge nok at låne af til denne omlægning, strømmede pengene i stigende tempo ud af valutakassen, så at vi alene i første kvartal af 1969 mistede 700 mill. kr. i fremmed valuta. Følgen blev, som alle ved, at Nationalbanken ved udgangen af marts satte diskontoen op til 7 pct. Det hjalp desværre ikke, for i april opstod forventningerne om en forestående revaluering af D-marken, og så tog spekulationen yderligere fart, alt mens regeringen lod tingene flyde og intet foretog sig for at hindre en hurtig overflytning af penge til Vesttyskland. Valutabet blev som følge heraf i april på 675 mill. kr. Det vil sige, at i løbet af 4 måneder lykkedes det at halvere landets valutabeholdning. Og i løbet af de første dage af maj skete der en ny halvering, så vi er kommet ned på en valutabeholdning på ca. 700 mill. kr. I løbet af godt 1 år lykkedes det altså regeringen at formøble næsten hele den valutabeholdning på ca. 3 milliarder kr., man havde overtaget fra den tidligere regering.

Allerede under første behandling af finansloven den 11. december 1968 gjorde jeg i kraftige vendinger finansministeren opmærksom på den risiko, der lå i Nationalbankens store obligationsopkøb, men hverken finansministeren eller økonomiministeren ville lytte til disse advarsler. Resultatet blev altså, at Nationalbanken i maj måtte sætte diskontoen op til 9 pct., og at handelsministeren måtte forbyde forudbetaling af

import og forbyde fremskyndelse af betaling af gæld til udlandet, ligesom det blev påbudt at udnytte kreditmulighederne fuldt ud. Det vil sige, at vor såkaldte liberale regering måtte pålægge meget skrappe restriktioner på grund af sin fejlslagne politik. Og den måtte yderligere for at styrke landets valutastilling trække på lånemuligheder i Den internationale Valutafond og optage nye lån i Vesttyskland.

Jeg tror, finansministeren vil give mig ret i, at dette hændelsesforløb er udtryk for, at regeringen prøvede at bryde med et af de fundamentale principper i dansk økonomi. Det er jo blevet statsministerens yndlingsord, når en ting ikke længere står helt klart, at nu er det det fundamentale, det drejer sig om. Og her er det altså et af de fundamentale økonomiske problemer, man har prøvet at bryde med, nemlig at et land som Danmark med sin store udenrigshandel ikke kan gennemføre en rentepolitik, der undlader at tage hensyn til den politik, der føres i udlandet.

Inden for blot et år har regeringen med det lovforslag, vi her behandler, 3 gange søgt bemyndigelse til optagelse af udenlandske lån på henholdsvis 500 mill. kr., yderligere 500 mill. kr. og nu altså 1 milliard kr. Det vil sige udenlandske lån på 2 milliarder kr. inden for et års tid.

Når jeg nu tænker tilbage på, hvorledes venstre og konservative handlede, da Poul Hansen i 1963 søgte bemyndigelse til optagelse af to udenlandske lån på hver 500 mill. kr., hvoraf det ene endda skulle anvendes til investering bl. a. i elværker og det andet til styrkelse af vore valutareserver, kunne det i dag være fristende for mig, som de to partier gjorde ved behandlingen af Poul Hansens sidste låneandragende, at sige, at vi på grund af manglende tillid til regeringen ville stemme imod lovforslaget. Men jeg kan altså berolige finansministeren med, at vi ikke agter at bære os så letsindigt ad, som hans parti og i øvrigt han selv gjorde i 1963. Jeg tror såmænd, at finansministeren udmærket husker, med hvilke skarpe ord han da fordømte optagelse af udenlandske lån til styrkelse af vor valutabalance. Og husker finansministeren det ikke, skal jeg i anden omgang gerne læse op af ministerens tale ved den lejlighed, hvor han var ordfører for sit parti.